

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂREA nr. 824

din 24 august 2015

Prin Raportul nr. 3997,3781/IJ/2400/DIJ/950/DIP/2015 Inspecția Judiciară a înaintat Plenului Consiliului Superior al Magistraturii rezultatul verificărilor efectuate cu privire la apărarea independenței sistemului judiciar, în legătură cu afirmațiile emise în spațiul public de deputatul Ghiță Sebastian Aurelian.

Analizând raportul Inspecției Judiciare și înscrisurile atașate, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele:

La data de 25 iunie 2015 a fost înregistrată la Inspecția Judiciară solicitarea Președintelui Consiliului Superior al Magistraturii de efectuare a verificărilor necesare cu privire la apărare a independenței, sistemului judiciar urmare a afirmațiilor emise în spațiul public de deputatul Ghiță Sebastian Aurelian, membru al Camerei Deputaților, la data de 24 iunie 2015 și preluate de mass media.

Ca urmare a acestor afirmații publice din cadrul emisiunii de știri cu tema „Justiție” în cadrul postului de televiziune Digi 24 HD, s-a solicitat Inspecției Judiciare, în temeiul art. 30 alin. 1 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, să efectueze verificările necesare

pentru a stabili dacă și în ce măsură a fost adusă atingere independenței sistemului judiciar.

Din verificările efectuate de către Inspekția Judiciară rezultă următoarea situație de fapt:

Deputatul Ghiță Sebastian Aurelian, prin afirmațiile făcute în cadrul emisiunii de știri cu tema „Justiție” în cadrul postului de televiziune Digi 24 HD a acreditat următoarele aspecte:

- dosarul în care este cercetat de către Serviciul Teritorial Ploiești din cadrul Direcției Naționale Anticorupție este constituit abuziv, finalitatea acestuia fiind asimilată unui demers politic.

„...trebuie să vă spun că astăzi mi-am dat seama despre ce e vorba în acest dosar și pentru că sunt deputat în Parlamentul României, nu pentru că mi se întâmplă mie acest lucru ci pentru că vi se poate întâmpla oricărui dintre voi și deja multora din țara asta li se întâmplă pentru că sunt deputat în Parlamentul României simt că trebuie să lupt cu ceea ce se întâmplă și să vă spun că abuzurile asupra unui cetățean nu pot fi tolerate de societate, parlament, partide politice. Și mai vreau să vă spun că astăzi mi-am dat seama că acest dosar este doar o etapă în ceea ce mi s-a întâmplat în ultimele două săptămâni, respectiv presiuni constante, continue, discuții, întâlniri, întrebări, luări la rost, amenințări, care vizau demisia lui Victor Ponta. Nu îl pot influența pe Victor Ponta să își dea demisia atunci când doresc procurorii, nu am această influență asupra primului ministru, chiar dacă dâșii cred asta...”

„... această chestiune mă face să cred că e un dosar politic nu al meu, ci un dosar politic care vizează dărâmarea acestui Guvern și convingerea lui Victor Ponta că dacă nu își dă demisia atunci când vor acești oameni, mama, cumnatul, fratele, sora, cine altcineva din familie, prietenii vor plăti. Astăzi a venit rândul meu, al familiei și al prietenilor mei să plătim.”

„Mă mai întreb dacă astăzi, în România se urmăresc fapte sau se urmăresc persoane și familii”

„Voi depune plângere împotriva oamenilor care astăzi cred că vor reuși o tentativă de lovitură de stat în România. O lovitură de palat. Eu asta cred că se întâmplă și așa interpretez lucrurile.”

„...ne întoarcem la societatea condusă de securitate. Pe care am răsturnat-o în '89. Nu va fi România puternică și capabilă să fie competitivă dacă din nou Securitatea va conduce țara.”

„Și dintr-o dată un procuror la Prahova vine și pentru a-l determina pe Ponta să își dea demisia pune sub urmărire toți acționarii.”

- lipsa de independență a unor judecători determinată de presiunea exercitată de procurori și lucrătorii din cadrul serviciilor specializate în culegerea de informații în vederea pronunțării unor hotărâri judecătorești favorabile acestora.

„...sper odată pentru totdeauna ca procesele să nu mai fie aranjate și măsluite și dirijate către anumiți judecători, sper ca judecătorii să nu se mai întâlnească cu procurori așa cum nouă politicienilor ne cer să evităm să ne întâlnim cu oameni de afaceri, deci cu funcționari, așa cred că judecătorii ar trebui să înceapă să evite să vadă cu procurori, să se vadă cu oameni din Servicii și să încerce să asigure în acest climat de...nu îi spun teroare, dar îi spun agitație judiciară..”

Mai mult, o parte din alegațiile deputatului Ghiță Sebastian Aurelian vizează atât modul de instrumentare cât și fondul cauzei în care este cercetat de către procurorii din cadrul Direcției Naționale Anticorupție – Serviciul Teritorial Ploiești.

Din verificările efectuate de către Inspekția Judiciară a rezultat următoarea situație de fapt:

Deputatul Ghiță Sebastian Aurelian este cercetat în dosarul nr.

În cauza respectivă s-a dispus începerea urmăririi penale in rem prin ordonanța din data de 11.09.2014 sub aspectul săvârșirii infracțiunilor prevăzute de

Prin ordonanța din data de 16.02.2015 s-a dispus efectuarea în continuare a urmăririi penale față de Ghiță Sebastian Aurelian în calitate de suspect pentru săvârșirea infracțiunii de :

continuare, prin ordonanța din data de 17.02.2015 s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale față de persoana menționată și, tot la aceeași dată, s-a dispus și luarea măsurii controlului judiciar față de inculpatul Ghiță Sebastian Aurelian le (măsura a fost prelungită succesiv până la data de).

De asemenea, prin ordonanța din data de 23.06.2015 s-a dispus extinderea urmăririi penale cu privire la alte fapte și extinderea acțiunii penale față de inculpatul Ghiță Sebastian Aurelian cu privire la săvârșirea altor infracțiuni prevăzute de

În fața de noua situație de fapt și de drept, procurorii au apreciat că se impune modificarea condițiilor controlului judiciar, impunând obligații suplimentare inculpatului Ghiță Sebastian Aurelian. De asemenea, în speță s-au dispus și măsuri asiguratorii care, pe parcursul cercetărilor, au fost modificate în sensul confiscării extinse.

Împotriva actelor și măsurilor dispuse de procurori, inculpatul Ghiță Sebastian Aurelian a formulat plângere la procurorul ierarhic superior și, ulterior, contestație la instanța competentă, inițiind așadar procedurile prevăzute de lege pentru verificarea legalității și temeiniciei acestor măsuri.

Din verificările efectuate s-a constatat că inculpatul Ghiță Sebastian Aurelian nu a adresat, până la acest moment, Inspecției Judiciare vreo petiție în care să sesizeze încălcarea normelor de procedură sau de conduită de către procurorii care instrumentează dosarul -

sau de către judecătorii care au dispus în cauze cu referire la dosarul menționat.

De altfel, modificările dispuse asupra măsurii controlului judiciar și a măsurilor asiguratorii de către procurorii din cadrul

... au generat declarațiile date de deputatul Ghiță Sebastian Aurelian la data de 24 iunie 2015, preluate de majoritatea mass media.

Astfel, potrivit dispozițiilor art. 30 alin.(1) și (6) din Constituția României, „Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile însă, libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine”.

Dreptul la liberă exprimare, prevăzut de art. 30 din Constituție nu poate fi exercitat cu încălcarea principiului independenței judecătorului și supunerii lui numai legii, astfel cum este statuat prin dispozițiile art.124 din Constituție și art. 2 alin.(3) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată, precum și a independenței procurorilor statuat prin dispozițiile art. 64 alin. 2 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată și modificată. În consecință, independența autorității judecătorești nu poate fi separată de cea a Ministerului Public, acest principiu constituind elementul esențial al reformei din justiția română.

Declarațiile deputatului Ghiță Sebastian Aurelian au urmărit două paliere: - nemulțumirea acestuia cu privire la modul de instrumentare al dosarului nr. _____

_____ prin prisma măsurilor procesuale dispuse de procurori;

- aserțiuni cu privire atât la dosarul în care este cercetat de către Serviciul Teritorial Ploiești din cadrul Direcției Naționale Anticorupție, care ar fi constituit abuziv, finalitatea acestuia fiind asimilată unui demers politic, cât și cu referire la lipsa de independență a judecătorilor determinată de presiunea exercitată de procurori și lucrătorii din cadrul serviciilor specializate în culegerea de informații în vederea pronunțării unor hotărâri judecătorești favorabile acestora.

În raport de conținutul declarațiilor publice ale deputatului Ghiță Sebastian Aurelian cu referire la modul de instrumentare prin prisma măsurilor procesuale dispuse de procurori, Plenul constată că acesta a fost evidențiat și în cuprinsul plângerilor sau contestațiilor formulate și adresate de acesta atât procurorului ierarhic superior cât și

instanței competente, iar analizarea celor susținute constituie atributul exclusiv al organelor de control judiciar.

De altfel, conform dispozițiilor înscrise în articolul 132 din Constituția României și în articolul 62 alin.2 din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiilor legalității, imparțialității și controlului ierarhic. Principiul independenței procurorului presupune excluderea intervenției venite, sub orice formă, din partea oricărei persoane, indiferent de calitatea acesteia, în efectuarea urmăririi penale sau adoptarea soluției.

Însă, Plenul apreciază ca tendențioase afirmațiile susținute public de deputatul Ghiță Sebastian Aurelian cu referire atât la faptul că dosarul în care este cercetat de către Serviciul Teritorial Ploiești din cadrul Direcției Naționale Anticorupție este constituit abuziv, finalitatea acestuia fiind asimilată unui demers politic, cât și la lipsa de independență a judecătorilor determinată de presiunea exercitată de procurori și lucrătorii din cadrul serviciilor specializate în culegerea de informații în vederea pronunțării unor hotărâri judecătorești favorabile acestora.

Prin articolul 1 pct. 4 din Constituția României, se consacră expres principiul separației puterilor legislativă, executivă și judecătorească. Potrivit acestui principiu, reprezentanților celorlalte puteri - legislativă și executivă - nu le este permisă exprimarea unor opinii cu privire la calitatea actului de justiție și a celor care-l îndeplinesc.

Într-un stat de drept, nimeni și cu atât mai mult un reprezentant al uneia din celelalte două puteri, chiar dacă are calitatea de inculpat, nu are dreptul să extrapoleze nemulțumirile referitoare la instrumentarea unei anumite cauze, asupra întregului sistem judiciar. În măsura în care se procedează astfel, persoana care face aceste afirmații aduce inevitabil, atingere principiului constituțional al separației puterilor în stat, cu consecința afectării prestigiului justiției și implicit a independenței și reputației magistraților.

Justiția, în statul de drept, este socotită o putere pe lângă celelalte puteri ale statului (art. 21 și 124 din Constituția României). Puterea judecătorească trebuie să fie independentă, ceea ce implică existența unor anumite garanții față de celelalte puteri ale statului, pentru a se evita politizarea și pentru a crea independența și imparțialitatea magistratului.

Dacă, în orice manieră, funcția și rolul puterii judecătorești sunt diminuate, statul pierde calitatea de stat de drept, cu toate consecințele și implicațiile socio-economice ce decurg din aceasta.

Din această perspectivă, dorind să promoveze independența sistemului judiciar, prin Recomandarea (2010)¹² privind independența, eficiența și rolul judecătorilor, Comitetul de Miniștri al statelor membre a elaborat mai multe reguli cu valoare de principiu. Una dintre acestea vizează obligația statelor de a lua toate măsurile necesare pentru a respecta, promova și proteja independența judecătorilor.

Așa cum atestă și legislația internă mai sus-indicată, documentul menționat prevede că sintagma „independența judecătorilor” nu se referă exclusiv la judecători, ci acoperă sistemul judiciar în întregime. Conținutul acestui principiu constă, între altele, și în obligația organelor executivului și legislativului să se abțină de la adoptarea oricăror măsuri care ar putea submina independența judecătorilor. Pe lângă toate acestea, se precizează în document, „că nu ar trebui să fie permis grupurilor de presiune să submineze independența sistemului judiciar”.

În raportul Singhvi către Comisia drepturilor omului a ONU din 1987 se precizează că „principiile independenței și imparțialității sunt pietrele de fundament ale motivării și legitimității funcției judiciare în orice stat” - (pct. 75).

Pe de altă parte, în „Principiile fundamentale referitoare la independența magistratului”, adoptate la Milano în anul 1985 și confirmate de Adunarea Generală a O.N.U. din același an, rezultă că „independența magistraturii trebuie garantată de către stat și enunțată în Constituție sau altă lege națională, iar toate instituțiile guvernamentale sau altele trebuie să o respecte” (pct.1).

Convenția de la Havana pentru prevenirea crimei și tratamentul delicvenților, adoptată la Congresul VIII al O.N.U., la pct. 4 prevede că „statele veghează ca procurorii să-și îndeplinească atribuțiile profesionale în deplină libertate, fără a face obiectul unor intimidări, hărțuri, fără a suferi ingerințe nefondate și fără a li se angaja, în mod nejustificat, responsabilitatea civilă, penală sau de altă natură”.

În Recomandarea (2000)¹⁹ a Comitetului de Miniștri al statelor membre privind rolul urmăririi penale în sistemul de justiție penală, adoptată la data de 06 octombrie 2000

la cea de-a 724-a reuniune a delegațiilor miniștrilor, la pct. 11 din capitolul „Relația dintre procurorii publici și puterea executivă și legislativă” se prevede că „statele trebuie să ia măsurile adecvate pentru a se asigura că procurorii publici își pot efectua îndatoririle și responsabilitățile profesionale fără intervenție nejustificată sau expunere la responsabilitatea civilă, penală sau de alt tip”.

În consecință, prin prisma celor ce preced, afirmațiile făcute în spațiul public de deputatul Ghiță Sebastian Aurelian cu privire atât la dosarul în care este cercetat de către Serviciul Teritorial Ploiești din cadrul Direcției Naționale Anticorupție, care ar fi constituit abuziv, finalitatea acestuia fiind asimilată unui demers politic, cât și cu referire la lipsa de independență a judecătorilor determinată de presiunea exercitată de procurori și lucrătorii din cadrul serviciilor specializate în culegerea de informații în vederea pronunțării unor hotărâri judecătorești favorabile acestora, a depășit limitele admisibile ale discursului public.

Dreptul la libertatea de exprimare nu este unul absolut, acesta fiind susceptibil de anumite restrângeri, în ipoteza în care folosirea libertății de exprimare este îndreptată împotriva unor valori pe care statul le poate în mod legitim apăra, cum ar fi autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.

Referindu-se la restrângerea libertății de exprimare în scopul garantării autorității și imparțialității puterii judecătorești, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în afacerea „Braford contra Danemarcei” a decis că „interesul de a proteja reputația și a asigura autoritatea magistraților este superior aceluia de a permite o discuție liberă asupra imparțialității acestora”. De asemenea, în cauza „Pager și Oberschlick contra Austriei” s-a statuat că „activitatea justiției nu poate fi discutată fără să se aibă în vedere anumite limite pentru a nu submina autoritatea acesteia, comandament deosebit de important într-un stat de drept”. Pentru a-și îndeplini în mod corespunzător atribuțiile, magistrații au nevoie de încrederea opiniei publice, iar această încredere ar putea fi afectată de afirmațiile care pun la îndoială capacitatea profesională, integritatea și imparțialitatea procurorilor și judecătorilor.

Susținerile publice ale deputatului Ghiță Sebastian Aurelian, cu privire atât la finalitatea politică urmărită de procurori prin instrumentarea dosarului nr.218/P/2015 al

Serviciului Teritorial Ploiești – Direcția Națională Anticorupție, cât și cu referire la lipsa de independență a judecătorilor, induc în rândul opiniei publice ideea că activitatea magistraților nu se desfășoară în limitele cadrului legal, subminând, astfel, autoritatea judecătorească și aducând atingere independenței sistemului judiciar.

Mai mult, prin afirmațiile expuse anterior au fost depășite limitele admisibile ale libertății de exprimare, așa cum sunt protejate de dispozițiile articolului 10 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Afirmațiile deputatului Ghiță Sebastian din spațiul public, nu au fundament și constituie, în fapt, o diseminare a unor informații tendențioase, de natură a pune în discuție deontologia profesională a judecătorilor și procurorilor, încercând să se acrediteze ideea că activitatea magistraților implicați în procesul judiciar se desfășoară cu încălcarea principiului consacrat de art.2 din Codul de procedură penală, potrivit căruia procesul penal se desfășoară conform dispozițiilor prevăzute de lege.

Nu în ultimul rând, Plenul are în vedere faptul că impactul declarațiilor deputatului Ghiță Sebastian Aurelian, persoană de notorietate publică, este cu atât mai puternic, prin prisma funcției de deputat.

Autorilor acuzațiilor le incumbă obligația de a furniza o bază factuală precisă și fiabilă, proporțională cu natura și forța afirmațiilor lor, îndatorire pe care însă deputatul Ghiță Sebastian Aurelian nu a îndeplinit-o. Totodată, modalitatea de exprimare, creează un dubiu greu de înlăturat cu privire la independența magistraților, cu consecința afectării imaginii sistemului de justiție. Inexistența bazei factuale în a susține că procesele sunt „aranjate și măsluite și dirijate către anumiți judecători” rezultă dincolo de orice dubiu și din faptul că inculpatul Ghiță Sebastian Aurelian, nu a făcut referire concret la situații în care să fie incidentă o asemenea ipoteză, deși a inițiat proceduri judiciare în contestarea măsurilor procesuale luate în dosarele de urmărire penală menționate mai sus.

De asemenea, Plenul constată că inculpatul Ghiță Sebastian Aurelian nu a adresat nicio sesizare Inspecției Judiciare în perioada 2013 – 2015, care să vizeze încălcarea responsabilităților profesionale de către judecătorii care au instrumentat și soluționat dosarele în care are calitatea de parte sau a dispozițiilor privitoare la repartizarea aleatorie a dosarelor.

Caracterul generic al acuzațiilor aduse la adresa judecătorilor, fără a identifica situațiile care să facă posibile eventuale verificări și respectiv formularea unor concluzii certe din perspectiva existenței respectiv inexistenței unor situații de natura celor invocate, denotă faptul că scopul în care inculpatul a lansat aceste afirmații în spațiul public este acela al exercitării unor presiuni exterioare, de natură a influența derularea procedurilor judiciare dar și percepția publică asupra legitimității derulării unor asemenea proceduri.

Chiar dacă opiniile deputatului Ghiță Sebastian Aurelian exprimate în spațiul public constituie o modalitate de răspuns față de acuzele formulate la adresa sa în dosarul instrumentat de [redacted], unde acesta are calitatea de inculpat, nu trebuie uitată, însă, calitatea de deputat, reprezentat al unuia dintre puterile din stat, persoană de notorietate publică. Astfel, limita limbajului politic a fost, în mod cert, depășită atunci când sugerează ideea săvârșirii de către magistrați a unor fapte de natura celor de mai sus-menționate, prin modul în care aceștia înțeleg să-și desfășoare activitatea la comanda unor structuri sau persoane din afara sistemului judiciar, urmărind un scop politic.

Toate aceste afirmații, făcute în scopul inducerii ideii că procurorii, prin maniera de instrumentare a unei cauze, achiesând la un demers politic, precum și a soluțiilor pronunțate, pe fondul lipsei de independență a judecătorilor determinată de presiunea exercitată de procurori și lucrătorii din cadrul serviciilor specializate în culegerea de informații, au drept efect dezinformarea opiniei publice cu privire la modul de funcționare a sistemului judiciar, cu un impact profund negativ asupra justițiabililor, de natura a le afecta încrederea în actul de justiție și de a amplifica nemulțumirile care, de altfel, sunt inerente în procedura judiciară.

De aceea, afirmațiile deputatului Ghiță Sebastian Aurelian, concretizate în aprecieri negative, tendențioase, fără o bază factuală, cu privire la activitatea de urmărire penală și de judecată, nu ar trebui emise în spațiul public, astfel de afirmații încadrându-se perfect în situația în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a afirmat constant că se impune restrângerea libertății de exprimare, în scopul de a asigura autoritatea și imparțialitatea justiției.

În fața de argumentele prezentate, Plenul consideră că prin declarațiile publice ale deputatului Ghiță Sebastian Aurelian, de genul celor analizate, se aduce atingere independenței sistemului judiciar.

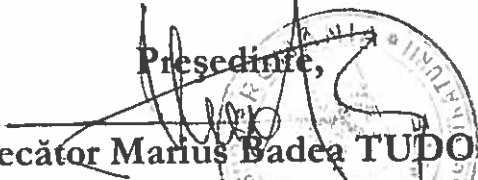
PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII HOTĂRĂȘTE

Art.1 – Prin declarațiile publice făcute de domnul deputat Ghiță Sebastian Aurelian la data de 24 iunie 2015 și preluate de mass-media se aduce atingere independenței sistemului judiciar.

Art.2 – Emiterea unui comunicat de presă în sensul concluziilor Raportului Inspecției Judiciare de către Biroul de informare publică și relația cu mass-media din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

Art.3 - Prezenta hotărâre se comunică Inspecției Judiciare și Biroului de informare publică și relații cu mass-media.

Dată în București, la data de 24 august 2015

Președinte,

Judecător Marius Badea TUDOSE

